

AARNONTIEN METSÄALUEEN LUONTOSELVITYS

Sastamala

2025

Aallokas Oy

www.aallokas.fi

1. Menetelmät

Tutkittava 3,2 hehtaarin alue sijaitsee Sastamalan keskustan läheisyydessä (kuva 1). Alueelle tehtiin elinympäristötasoinen luontoselvitys yhdellä maastokäynnillä 23.8.2025. Aiemmat lajihavainnot tarkistettiin Laji.fi -järjestelmästä.

Selvityksen tarkoitus oli löytää luontokohteet, joilla voi olla merkitystä alueen suunnittelun kannalta. Tällaisia ovat luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilain mukaan säästettävät kohteet, lajistollisesti arvokkaat kohteet sekä muut tärkeät elinympäristöt. Lajistoa kartoitettiin siltä osin, kuin sitä oli havaittavissa. Esimerkiksi lintujen ja liito-oravan havainnointiin ajankohta oli heikko. Huomionarvoisten lajien esiintymistodennäköisyyttä arvioitiin elinympäristöjen perusteella. Tehdyllä selvityksellä saatiin riittävä tarkkuus johtopäätösten tekemiseksi kyseisessä elinympäristössä.

Maastotyöt ja raportoinnin teki kokenut luontoselvittäjä Matti Aalto (FM ympäristötieteet, DI). Merkittävimmät lajihavainnot tallennettiin laji.fi järjestelmään.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti. (karttapohja: Maanmittauslaitos)

2. Luontoarvot

Alue on kokonaan mäntyvaltaista metsää ja varsin samantyyppinen kauttaaltaan (kuvat 2, 4 ja 6). Lähes koko alue on tuoretta kangasta. Kaakkoiskulmassa on vähän kuivahkoa kangasta.

Metsä on keskimäärin noin 100-vuotias männikkö, mutta valtapuuston ikä vaihtelee (kuva 3). Vanhimmat männyt lienevät jopa yli 150-vuotiaita ja nuoremmat ovat alle 100-vuotiaita. Sekapuuna kasvaa joitakin kuusia ja koivuja (kuva 6). Metsää on harvennettu, joten luontaiseen verrattuna lähes puolet valtapuustosta puuttuu.

Metsä on hyvin erirakenteinen eli siellä on monen ikäisiä puita, vaikka valtapuuston ja aluspuuston välisestä latvuserroksesta puita puuttuukin. Monilajisessa ja runsaassa aluspuustossa kasvaa kuusta, koivua, raitaa, pihlajaa ja haapaa (kuvat 2 ja 4-6). Kuolleet puut on pääosin kerätty pois, sillä kuollutta puuta on yhteensä vain noin 5 m³ koko alueella (kuva 7).

Mustikka on selvä kenttäkerroksen valtalaji koko alueella. Lisäksi alueella kasvaa mm. sananjalkaa, metsäimarretta, metsäalvejuurta, ja käenkaalia sekä joitakin katajan, tuomen, vaahteran ja tammen taimia. Pohjakerroksessa metsäkerrossammal ja seinäsammal ovat runsaimmat lajit. Kaakkoiskulmassa kasvaa puolukkaa.

Itälaidan rivitalojen edustalla kapealla kaistaleella metsä on harvennettu ja luontoarvot ovat selvästi vähäisemmät aluspuuston puuttumisen vuoksi (kuva 8). Metsässä kulkevat polut kertovat alueen virkistyskäytöstä (kuva 9).

Luontodirektiivin IV-liitteiden lajeja tai muita huomionarvoisia lajeja ei havaittu. Alue ei sovellu liito-oravan elinympäristöksi kuusten, haapojen ja lepän vähäisyyden vuoksi. Toki kulkureittinä liito-orava voi aluetta käyttää, ja alueen soveltuvuus paranee kuusten ja nuoren lehtipuuston kasvaessa. Liito-oravalle tai lepakoille sopivia koloja ei havaittu. Ruokailukäyttöön alue voi lepakoille sopia. Uhanalaiset hömötiainen (EN, erittäin uhanalainen) ja töyhtötiainen (VU, vaarantunut) havaittiin lähistöllä, joten alue on varmasti näiden lajien käytössä toisinaan.

Vanhat männyt ja puuston erirakenteisuus ovat alueen merkittävimmät luontoarvot. Metsä on luonnoltaan selvästi talousmetsää monimuotoisempi ja kuuluu luontoarvoiltaan vähintään parhaaseen 10 %:iin Sastamalan seudun metsiä.

Selvitysalueen metsä toimii lajien kulkuyhteytenä keskustan eteläpuolisilta metsäalueilta Tyrväänkadun pohjoispuoliseen metsään ja mahdollisesti siitä keskustan pienille metsälaikuille, mutta laajempaa kulkuyhteyksimerkitystä ei alueella ole.

Kuva 2. Mäntyvaltaisen valtapuuston alla on runsaasti nuorta puustoa.

Kuva 3. Isojen mäntyjen ikävaihtelun näkee mm. yläoksien järeydestä ja mutkaisuudesta.

Kuva 4. Kuusi on aluspuuston valtalaji.

Kuva 5. Paikoin aluspuusto on niin tiheä, että pohja ja kenttäkerroksessa ei ole kasvillisuutta.

Kuva 6. Monin paikoin metsä on sekametsämäinen mäntyvaltaisuudesta huolimatta.

Kuva 7. Kaatuneita puita ei ole jätetty lahoppuiksi, vaan ne on viety pois.

Kuva 8. Itälaidan rivitalojen lähistöltä metsä on harvennettu.

Kuva 9. Metsässä on useita polkuja.

3. Luontoarvojen säilyttäminen ja parantaminen

Metsä on luonnoltaan selvästi talousmetsää monimuotoisempi, mutta lakisääteisesti säästettäviä luontoarvoja alueella ei ole.

Esimerkiksi YK:n biodiversiteettisopimus ja EU:n biodiversiteettistrategia tavoittelevat 30 % suojeluastetta eri elinympäristöihin, jotta luontokato saadaan pysäytettyä. Suomi on sitoutunut molempiin tavoitteisiin. Tästä näkökulmasta kaikki luontoarvoiltaan selvästi talousmetsää monimuotoisemmat kohteet tulisi säilyttää luonnontilassa. Jos luontokohteita joudutaan hävittämään, luontokadon pysäyttäminen edellyttää aktiivista luontoarvojen lisäämistä muualla, esimerkiksi ekologisen kompensaation muodossa.

Selvitysalueen metsä on viime vuodet kehittynyt muuten hyvin luonnontilassa, mutta lahoppuut on viety pois. Luonnon kannalta lahopuiden säästäminen on erityisen tärkeää, joten ne kannattaa jatkossa metsissä säästää. Myös erirakenteisuus kannattaa säilyttää.

Lähteet

Laji.fi 2025: Suomen Lajitietokeskus, havaintojärjestelmä. Haku tehty 23.9.2025.